

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) เพื่อศึกษาบทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ (๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อบทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ และ (๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคข้อเสนอแนะและแนวทางการส่งเสริมบทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) จากประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลไพรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะแบบสอบถามเป็นทั้งปลายปิดและปลายเปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าเอฟ (F - test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way analysis of variance) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุป

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุป

การวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ไผ่ทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีเพศหญิง จำนวน ๒๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๖ มีอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี จำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐ สถานภาพ สมรส จำนวน ๒๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๔ การศึกษา ประถมศึกษา จำนวน ๑๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔ อาชีพ เกษตรกรรม จำนวน ๑๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔ และรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๐บาท หรือต่ำกว่า จำนวน ๒๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๔

๕.๑.๒ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ไผ่ทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

(๑) บทบาทด้านการสร้างจิตสำนึก

พบว่า บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ไผ่ทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ บทบาทด้านการสร้างจิตสำนึก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๐.๘๖๘ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ ๑ ตระหนักถึงภัยด้านสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรตามประกาศและกฎหมายกำหนด ของ อบต. มีระดับบทบาทอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ มีระดับบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง

(๒) บทบาทด้านการส่งเสริมการศึกษา

พบว่า บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ไผ่ทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ บทบาทด้านการส่งเสริมการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

(๓) บทบาทด้านการส่งเสริมการบำบัดฟื้นฟู

พบว่า บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ไผ่ทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ บทบาทด้านการส่งเสริมการบำบัดฟื้นฟู โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๘ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ ๖.ร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อย่างสม่ำเสมอ และ ข้อ ๗ ร่วมกิจกรรมไม่ทิ้งขยะ และสิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ มีระดับบทบาทอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ มีระดับบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง

(๔) บทบาทด้านการส่งเสริมงานเฝ้าระวังและป้องกัน

พบว่า บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ไผ่ทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ บทบาทด้านการส่งเสริมงานเฝ้าระวังและป้องกัน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้ออื่นๆ มีระดับบทบาทอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนของ องค์การบริหารส่วนตำบลผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามข้อมูล พื้นฐานส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหาร ส่วนตำบลผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่าง ระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน โดยการแสดงการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ตามสมมติฐานการวิจัยที่ ๑ – ๖ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมใน ชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม ไม่ แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนา ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัด บุรีรัมย์ แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดย ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนา ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัด บุรีรัมย์ แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการ พัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน	F	Sig	ผลการทดสอบ	
			ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน	๐.๕๕๗	๐.๔๕๖	-	✓
สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน	๓.๖๐๕	๐.๐๐๓	✓	-
สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน	๓.๑๓๔	๐.๐๒๖	✓	-
สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน	๐.๒๒๔	๐.๙๕๒	-	✓

ตาราง สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ต่อ)

สมมติฐาน	F	Sig	ผลการทดสอบ	
			ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกัน	๓.๔๖๗	๐.๐๐๔	✓	-
สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกัน	๔.๖๐๘	๐.๐๐๑	✓	-

จากตารางที่ ๕.๑ แสดงให้เห็นว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ ระดับการศึกษา มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่เกิดความแตกต่างกัน

๕.๑.๔ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะและทางส่งเสริมบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะและทางส่งเสริมบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open - Ended) สรุปได้ดังนี้

(๑) บทบาทด้านการสร้างจิตสำนึก

ปัญหา

๑. คนในชุมชนไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ต้นไม้ แม่น้ำ และความสะอาดของหมู่บ้าน
๒. มีการลักลอบตัดไม้ ทำลายป่า เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ส่วนตน
๓. ไม่มีการสนับสนุนในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องจัดอบรมเรื่อง การปลูกจิตสำนึก ในชุมชนดูแลการหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ในชุมชน

๒. หน่วยงานราชการต้องตัดป่าเขตป่าที่อนุรักษ์ให้ชัดเจน และมีการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์ รณรงค์ การสร้างจิตสำนึก โดยการให้การศึกษา เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

(๒) บทบาทด้านการส่งเสริมการศึกษา

ปัญหา

๑. ไม่มีการให้ศึกษาในเรื่องของการตัดไม้ทำลายป่า และ แม่น้ำ คูคลอง

๒. ไม่มีถังขยะเพื่อทิ้งให้ถูกที่ เพื่อไม่ให้ภายในชุมชนสกปรก

๓. ไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมภายในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลควรเน้นให้การศึกษาให้ความรู้เรื่องของป่าไม้ และแม่น้ำคูคลอง ในชุมชน

๒. การจัดให้มีถังขยะ ให้การทิ้งขยะเป็นที่ เป็นทาง เพื่อความสะอาดภายในชุมชน

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ภายในชุมชน ที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และสร้างเขตพื้นที่การอนุรักษ์ป่าไม้ แม่น้ำในชุมชน

(๓) บทบาทด้านการส่งเสริมการบำบัดฟื้นฟู

ปัญหา

๑. ไม่มีการจัดพื้นที่ป่า อนุรักษ์พันธุ์ไม้ ต้นไม้

๒. ไม่มีการจัดงาน ป่าไม้ในชุมชน และการจัดการขยะในชุมชน

๓. ไม่มีการจัดสรรงบประมาณในการซื้อพันธุ์ไม้ มาปลูกในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

๑. ส่งเสริมการจัดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ภายในชุมชน ช่วยกันสอดส่องดูแล ภายในชุมชน

๒. ควรส่งเสริมการปลูกต้นไม้ทดแทน ในวันสำคัญ เช่น วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ

๓. ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ชุมชนปลูกต้นไม้ทดแทน ที่ถูกทำลายไป

(๔) บทบาทด้านการส่งเสริมงานเฝ้าระวังและป้องกัน

ปัญหา

๑. ไม่มีเจ้าหน้าที่สอดส่องดูแลพื้นที่ป่าไม้

๒. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ ป้องกันไฟป่า และเจ้าหน้าที่ไม่ให้ความรู้ในชุมชน เกี่ยวกับไฟป่า

๓. ไม่มีการอบรมเจ้าหน้าที่ คนในชุมชนในเรื่อง ป่าไม้ และเฝ้าระวังและการป้องกัน

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการในชุมชนสอดส่องดูแลป่าไม้ ในชุมชน

๒. ควรให้ความสำคัญในเรื่องไฟป่า การจุดไฟ ในพื้นที่ป่าไม้ เน้นการประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ และการป้องกัน เมื่อมีไฟป่ามา

๓. ควรจัดงบประมาณในการอบรม เจ้าหน้าที่ คนในชุมชน ในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับป่าในชุมชน เช่น ไฟป่า การทำลายป่า

๕.๒ อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีประเด็นค้นพบจากการวิจัยที่น่าสนใจซึ่งนำมาอภิปรายผลดังนี้

๕.๒.๑ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

(๑) บทบาทด้านการสร้างจิตสำนึก

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในอันดับที่ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๒ ได้แก่ ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ ให้แก่ผู้ บริหารในหน่วยงานของรัฐ นักการเมืองทุกระดับ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดการประสานแนวคิดทางด้านการพัฒนาและการอนุรักษ์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ การสร้างจิตสำนึกที่ดี หน่วยงานราชการ นักการเมืองทุกระดับ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมกันพัฒนา อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติทิศทางเดียว จึงจะเห็นผลเป็น รูปธรรมขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกันกับ **ศักดิ์ดา สมสุข**^๑ ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานีในการส่งเสริมพุทธศาสนา ผลการศึกษาพบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี มีด้วยกัน ๔ ด้านได้แก่ ด้านการเรียนรู้ด้านการสร้างเครือข่าย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการสร้างเครือข่าย ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

(๒) บทบาทด้านการส่งเสริมการศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในอันดับที่ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๗ ได้แก่ จัดทำป้ายแนะนำซื้อต้นไม้พื้นเมืองและต้นไม้หายาก แสดงให้เห็นว่า การจัดทำป้ายซื้อต้นไม้ และมีความสำคัญอย่างไร เป็นต้นไม้พื้นบ้าน หรือ ต้นไม้หายาก เพื่อให้เข้าใจ และอนุรักษ์ไว้เป็นสื่อด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกันกับ **พระพล ดางาม**^๒ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้สื่อด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนบนพื้นที่สูงของ บ้านแม่แอบใน ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม เรื่อง การป้องกันป่า พบว่า สื่อด้านสิ่งแวดล้อมที่ผลต่อการเสริมสร้างความรู้เรื่องการป้องกันไฟป่าให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่ โดยเฉพาะการใช้สื่อด้านสิ่งแวดล้อมช่วยในการเสริมสร้างความรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการผลิตสื่อ

^๑ศักดิ์ดา สมสุข “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานีในการส่งเสริมพุทธศาสนา” รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๒๕๕๓.

^๒พระพล ดางาม “ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้สื่อด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนบนพื้นที่สูงของบ้านแม่แอบใน ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์และสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.๒๕๕๕.

ที่ต้องการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชน แต่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เรื่อง การยกระดับของคนในพื้นที่สูงเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ผ่านเครือข่ายการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้จากสื่อการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนรู้ขาดการนำไปถ่ายทอดต่อในชุมชน

(๓) บทบาทด้านการส่งเสริมการบำบัดฟื้นฟู

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในอันดับที่ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๘ ได้แก่ ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ไม้หายากในชุมชน แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ไม้หายาก ในชุมชน และเป็นต้นไม้ที่ยืนต้น เพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกันกับ ศิลป์ สีกวด^๓ ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วม ด้านการสร้างความรู้ตระหนักต่อปัญหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีอยู่ ๓ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ด้านการประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาการอนุรักษ์ และ ด้านการแนะนำเผยแพร่ความรู้

(๔) บทบาทด้านการส่งเสริมงานเฝ้าระวังและป้องกัน

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในอันดับที่ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๑ ได้แก่ กำหนดประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่า การกำหนดเขตพื้นที่ ที่มีการคุ้มครองดูแลสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกันกับ สุริยา แก้วนารายณ์^๔ ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทด้านสิ่งแวดล้อมของคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า คณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครมีบทบาทด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมาก จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการออกข้อบัญญัติ ด้านการจัดทำร่างงบประมาณและด้านการเสนอแผนงาน /โครงการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านการควบคุมติดตามแผนงาน/โครงการอยู่ในระดับปานกลาง คณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุแตกต่างกันมีบทบาทด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่าง ระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุสถานภาพสมรส ระดับ

^๓ ศิลป์ สีกวด, การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดราชบุรี, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ๒๕๕๐).

^๔ สุริยา แก้วนารายณ์, บทบาทด้านสิ่งแวดล้อมของคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ๒๕๔๘).

การศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน โดยแสดงการวิเคราะห์ด้วย ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance)

๑. เพศ

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากเพศไม่มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมพงษ์ พลายงาม^๕ ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบก ราชบุรีผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบก ราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง บทบาทอันดับสูงสุดได้แก่ด้านการบูรณะซ่อมแซมและการฟื้นฟู และบทบาทอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบก ราชบุรี อยู่ในระดับมาก บทบาทอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการบูรณะซ่อมแซมและการฟื้นฟู และบทบาทอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระยะเวลาในการรับราชการ แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และระดับเงินเดือนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบก ราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒. อายุ

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากอายุมีผลทำให้ความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุริยา แก้วนารายณ์^๖ ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทด้านสิ่งแวดล้อมของคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า คณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครมีบทบาทด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมาก จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการออกข้อบัญญัติ

^๕สมพงษ์ พลายงาม, ความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบก ราชบุรี, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันราชภัฏนครปฐม ๒๕๔๖).

^๖อ้างแล้ว หน้า ๑๐๓

ด้านการจัดทำร่างงบประมาณและด้านการเสนอแผนงาน /โครงการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านการควบคุมติดตามแผนงาน/โครงการอยู่ในระดับปานกลาง คณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุแตกต่างกันมีบทบาทด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม การรับรู้บทบาทด้านสิ่งแวดล้อม และการให้คุณค่าแก่สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน มีบทบาทด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ บุคลากร ขาดผู้เสนอร่างข้อบัญญัติด้านสิ่งแวดล้อม และขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการร่างข้อบัญญัติ

๓. สถานภาพ

ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากสถานภาพมีผลทำให้ความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ภาวิดา จินะวัฒน์**^๗ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพิทยะ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพิทยะ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏว่าความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพิทยะ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความสวยงามบริเวณชายหาดและถนน ความสะอาดของชายหาดและน้ำทะเล การจราจร ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของร้านค้าและบริการต่าง ๆ และ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจัยด้าน เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การท่องเที่ยวชายทะเล และจำนวนวันในการพักผ่อนท่องเที่ยวชายทะเล มีผลต่อความพึงพอใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพิทยะ จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพสมรส ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพิทยะ จังหวัดชลบุรี

๔. ระดับการศึกษา

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากระดับการศึกษาไม่มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ

^๗ ภาวิดา จินะวัฒน์, ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพิทยะจังหวัดชลบุรี, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๘).

สมพงษ์ พลายงาม^๔ ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบกราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบกราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง บทบาทอันดับสูงสุดได้แก่ด้านการบูรณะซ่อมแซมและการฟื้นฟู และบทบาทอันดับต่ำสุด ได้แก่ด้านการตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบกราชบุรี อยู่ในระดับมาก บทบาทอันดับสูงสุดได้แก่ ด้านการบูรณะซ่อมแซมและการฟื้นฟู และบทบาทอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระยะเวลาในการรับราชการ แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และระดับเงินเดือนที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบกราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕. การประกอบอาชีพ

ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ฝัทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการประกอบอาชีพต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ฝัทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ภาวิดา จินะวัฒน์**^๕ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรีผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏว่าความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความสวยงามบริเวณชายหาดและถนน ความสะอาดของชายหาดและน้ำทะเล การจราจร ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของร้านค้าและบริการต่าง ๆ และ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจัยด้าน เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การท่องเที่ยวชายทะเล และจำนวนวันในการพักผ่อนท่องเที่ยวชายทะเล มีผลต่อความพึงพอใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพสมรส ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี

^๔ สมพงษ์ พลายงาม, ความคิดเห็นของทหารเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนของจังหวัดทหารบกราชบุรี, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๖).

^๕ ภาวิดา จินะวัฒน์, ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยาจังหวัดชลบุรี, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๘).

๖. รายได้ต่อเดือน

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจาก รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อ บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิลป์ สีกวัด^{๑๐} ได้ทำการศึกษการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ๑) การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วม ด้านการสร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีอยู่ ๓ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ด้านการประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาการอนุรักษ์ และ ด้านการแนะนำเผยแพร่ความรู้ ๒) การเปรียบเทียบการร่วมกันปฏิบัติของครู กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและ ประชาคมหมู่บ้านที่มีต่อการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่าการทดสอบนัยสำคัญความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างครู กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และ ประชาคมหมู่บ้านในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างครู กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและประชาคมหมู่บ้าน ในด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาการอนุรักษ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านการสร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหา ด้านการแนะนำเผยแพร่ความรู้ และด้านการประเมินผลไม่ มีความแตกต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(๑) บทบาทด้านการสร้างจิตสำนึก

๑. ควรจะต้องจัดอบรมเรื่อง การปลูกจิตสำนึก ในชุมชนดูแลการหวงแหน ทรัพยากรธรรมชาติ ในชุมชน

๒. ควรให้หน่วยงานราชการต้องติดป้ายเขตป่าที่อนุรักษ์ให้ชัดเจน และมีการลงโทษ ผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง

๓. ควรประชาสัมพันธ์ รณรงค์ การสร้างจิตสำนึก โดยการให้การศึกษา เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม

^{๑๐} อ้างแล้ว หน้า ๑๐๓

(๒) บทบาทด้านการส่งเสริมการศึกษา

๑. ควรเน้นให้การศึกษาให้ความรู้เรื่องของป่าไม้ และแม่น้ำคูคลองในชุมชน
๒. ควรจัดให้มีถังขยะ การทิ้งขยะเป็นที่ เป็นทาง เพื่อความสะอาดภายในชุมชน
๓. ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ภายในชุมชน ที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และสร้างเขตพื้นที่การอนุรักษ์ป่าไม้ แม่น้ำในชุมชน

(๓) บทบาทด้านการส่งเสริมการบำบัดฟื้นฟู

๑. ควรส่งเสริมการจัดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ภายในชุมชน ช่วยกันสอดส่องดูแล ภายในชุมชน
๒. ควรส่งเสริมการปลูกต้นไม้ทดแทน ในวันสำคัญ เช่น วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ
๓. ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ชุมชนปลูกต้นไม้ทดแทน ที่ถูกทำลายไป

(๔) บทบาทด้านการส่งเสริมงานเฝ้าระวังและป้องกัน

๑. ควรจัดเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการในชุมชนสอดส่องดูแลป่าไม้ ในชุมชน
๒. ควรให้ความสำคัญในเรื่องไฟป่า การจุดไฟ ในพื้นที่ป่าไม้ เน้นการประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ และการป้องกัน เมื่อมีไฟป่ามา
๓. ควรจัดงบประมาณในการอบรม เจ้าหน้าที่ คนในชุมชน ในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับป่าในชุมชน เช่น ไฟป่า การทำลายป่า

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- (๑) ควรศึกษาการปลูกฝังจิตสำนึกประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญ เห็นถึงคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เน้นเรื่องของการศึกษา การอนุรักษ์
- (๒) ควรประชาสัมพันธ์ ข่าวสารที่สำคัญเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่ควรอนุรักษ์ไว้
- (๓) ควรมุ่งการอบรมให้รู้ถึงประโยชน์ของการพัฒนาสิ่งแวดล้อมจัดทำงบประมาณมาซื้อพันธุ์ไม้ที่หายากและปลูกต้นไม้ทดแทน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

- (๑) ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลงานการพัฒนาด้านอื่นๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เรื่อง สาธารณูปโภค การคมนาคม
- (๒) ควรศึกษาวิจัยการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการวิจัย
- (๓) ควรศึกษาทั้ง บทบาทการพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติชุมชน